

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

14-ше (3610) №,
2023 ий 7 апрель,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Газетым лудат – «5»-ым налат

Авторын фотожо.

10-20 апрельште
Россий мучко
Подписчикын декадыже
эртаралтеш.
2023 ийын кокымшо
пелийжылан, түрлө йөн
гыч келшышым ойы-
рен, «Ямде лий» газетлан
шулдырак ак дене возал-
таш вашкыза.

Шернур район Шүдымарий школн 8-9-ше класслаштыже тунемше-влак Ксения Шарабуева, Екатерина Петухова, Екатерина ден Регина Мамаевамыт (**снимкыште**) «Ямде лий» газет дене изинек кылым кучен кушкыт. Регина ден Катя Мамаевамытын заметкылашт газетыште чүчкыдын савыкталтыт. Катя «Марий юнкор» слётыштат лийын.

– *Йоча газет моткоч пайдале. Тудо түрлө ийготан еҥлан келшыше, – ойлат ўдыр-влак. – Йочасадыш коитшо нъога-шамычлан чыла-таш келша гын, школышто тунемше-влак түрлө уштодыш дене вуйым пудыратат, йомакым, ойлымашым лудыт. Пайдале ой-канашым кажне еҥ шотыш налеш, очыни. Мыланна шкенан гаяк чолга ўдыр-рвезе-влак нерген лудаш утларак келша. Палыме лїм-шамычым ужмеке, эшеат йывыртена. Газетым лудмаш тунеммаште полша: эре «визытаным» налына.*

Е.ИВАНОВА.

ПОДПИСКЕ

➔ **Почто гоч** – верысе почто отделенийште але почтальон деч подпискым ышташ йодса.

Индекс –
П4696.

Ак –
350 тенгеат 82 ыр.

➔ **Мөнгө гыч лекде, онлайн** возалташ лиеш. Тидлан podpiska.pochta.ru сайтыш пурыза але «Почта России» мобильный приложений гоч возалтса. **Индекс ден ак тыгаяк.**

➔ **Редакцийыш толын** возалтын кертыда. Ак – 150 тенге.

➔ **Электрон газетым** луднеда гын, 89027382237 телефон номер дене Сбербанкыш 150 тенгем колтыза але тиде номерышке пыштыза да yamde_lii@mail.ru адресыш лүмнердам возен колтыза.

Рекламе.

Историйым эн сайын пала

Историй дене всероссийский олимпиадын пытаргыш йыжынжым иктешленит. Тушко Российын 74 регионжо гыч 300 тунемше ушнен. Марий Элын чапшым Йошкар-Оласе Политехнический лицей-интернатын 11-ше классыштыже тунемше Дамир Назмутдинов **(снимкыште)** арален. Уш-акыл тагасымаште кок тур лийын. Тунемше-шамыч эн ончыч эсsem возенит, шымлыме пашашт дене палдаренит. Кокымшо турысо заданий-влак Российысе да тунямбалысе историй дене кылдалтыныт. Дамир, 172 баллым поген, сeнгыше-шамыч радамыш лектын. Тудым Псков оласе кугыжаныш университетыште саламленит.

Сенгымаш

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.
Фотом интернет гыч налме.

Историйым шергалына

1945 ий 9 апрельыште совет войска чот вьян Кёнигсберг ола-орым (кызыт – Калининград ола) сежен налын.

Ты ийынак 13 апрельыште маршал Ф.И.Толбухинын вуйлатыме войскаже-влак Австрийын рудолажым, Венам, фашист тижка деч утаренит.

Пайдале каныш

Шошо каникул годым Йошкар-Олашке еш дене миенна. Театрыште йомак-спектакльым онченна. Шуко герой кокла гыч мыланем Рывыж келшен. Артист шке рольжым пеш устан модын. Молодец! Вес ганат рудолашке каяш кумыл уло.

Кира СМЕРНОВА.
Морко, Коркатово.

Фотом ансамблын архивше гыч налме.

Кугу куан

Чебоксар олаште «Калейдоскоп талантов» фестиваль-конкурс эртаралтын. Тушто Йошкар-Оласе Бауман лицей пеленысе «Лири» йоча сымктыш школын «Узоры» мурышо да куштышо йоча образцовый ансамблын изирак ийготан группыжо **(снимкыште)** мастарлыкшым ончыктен да Гран-прим сежен налын. Ты коллектив «Калык муро» тагасыште ойыртемалтын. Удыр-рвезе-влакым вуйлатыше А.Речкина да концертмейстер С.Речкин дене пырля ямдыленна. Сeнгыше-шамычым Чуваш кугыжаныш тувыра да сымктыш институтышто саламленит.

С.Ю.ОРЛОВА.

Йошкар-Ола.

Российысе увер

Корнышто шкем чын кучымо правил-влакым раш палымым «Дорожная грамматика весенних дорог детства», «Троллейбусный бум», «Азбука троллейбуса», «Берегись троллейбуса!» всероссийский конкурс-лаште терген кертыда. Түрыс увер – fond-edykina.ru сайтыште.

Кумылан кажне ег «Дети России» всероссийский конкурсышто мастарлыкшым терген кертеш. Калык вургемым чийыше 14 ияш деч кугурак огыл ийготан икшывым войзыман да detrossii.com сайтыш 15 май марте колтыман.

27 апрельыште «Диктант Победы» тунямбал акций эртаралтеш. Тидлан диктантпобеды.рф сайтыш але «Диктант Победы» мобильный приложенийыш пурыман.

Марий Элысе увер

Марий Эл «Жена героя. Мать героя» всероссийский фотопроектыш ушнен. Украиныште спецоперацийыште улшо участник, боевой действийласе ветеран-влакын пелашышт, авашт, икшывышт войзал кертыт. Түрыс увер – «ВКонтакте» соцкылысе «Жена героя. Мать героя. Марий Эл» группышто.

«Профессионалы» всероссийский чемпионатын регионсо йыжынгышкыже тунемше-влакат ушненит. Куд профессий дене мастарлыкшым тергенит. Сeнгыше-шамыч отборочный йыжынгыште тагасаш туналыт.

«Йошкар-Ола театральная» фестивальыште М.Шкетан лумеш Марий драме театрын «Гамлет. Машина. Цемент» спектакльже да Э.Сапаев лумеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрын «Три мушкетера» мюзикльже Гран-прим сежен налыныт.

Самырык тукумын усталыкше

Республикысе марий тўвара рўдер «Самырык тукум» республикысе йоча усталык конкурсым марий йылме, тўвара деке шўмандыме шонымаш дене ий гыч ийыш эрта-ра. Тений пайрем Педагогын да наставникын идалыкыштан пōлеклалтын. Районысо йыжыгыште сенгышыш лекше-влак 30 мартыште Йошкар-Олаште Республикысе курчак театрыште

усталыкыштым ончыктенит. **Ўдыр-рвезе-шамыч** «Кушты-маш», «Муро», «Театр», «Сыл-нымут» тагаслаште мастарлыкыштым тергенит.

Йоча-влакын легендым, преданийым шымлымышт да тудым сценыште модын ончыктымышт куандаренит. Икшыве-шамыч шочмо калыкын илыш ойыртежым умылаш, калык ой дене келшен илаш, икте-весым пагалаш тунемыт. Онар, Канай, Чакчоран курык да моло нерген легендым пален налаш кажнылан онай лийын. Теве Шернур район Марисола школын тунемшыже-влак Акпарс нерген преданийым модын ончыктенит (**снимкыште**) да «Театр» тагасыште икымше верым сенген налыныт. Ты школынак тунемшыже Глеб Ибраев (**снимкыште: шола гыч визимше**) рольым эн устан модшо семын палемдалтын. Вуйлатышышт – марий йылмым да литературым туныктышо С.М.Максимова.

«Муро» тагасыште шкет мурышо-влак коклаште икымше верыш лектыныт: 1-4-ше классла коклаште – Анастасия Кадын (1-ше номеран Шернур школ), Ирина Иванова (Йошкар-Ола, 14-ше номеран гимназий); 9-11-ше классла коклаште – Кристина Краснова (Морко, Кугу Шале).

Ансамбль-влак коклаште «Музыкальная шкатулка» (Морко посёлко) ден «Шонанпыл» (Оршанке, Кугунур) сенгышыш лектыныт.

«Куштымаш» тагасыште «Эр лупс» (Волжский, Шарача), «Самырык тукум» (Морко посёлко), «Айвика» (Морко, Кугу Шале) ансамбль-влак ойыртемаптыныт.

«Сылнымут» тагасыште сенгыше лийыныт: 1-4-ше классла коклаште – Костя Васильев (Йошкар-Ола, 27-ше номеран школ); 5-8-ше классла коклаште – Марина Морозова (Килемар, Йўксәр); 9-11-ше классла коклаште – Яна Ямбаршева (Шернур, Кугәнер).

Е.ИВАНОВА.

У толкын – у йōн

Фотом школ архив гыч налме.

кугу уна-влак толыныт. Нуно, у толкыныш ушнен, иквереш пашам ыштен, сенымашке шуаш тыланеныт. Ўдыр-рвезе-влак мастер-класслаште усталыкыштым вияндыныт. Пайрем кажнын чонышкыжо кугу ўшаным шынгарен. У толкын йочалан тўрлō велым виянашыже йōным ышта.

Морко район.

Е.В.ГРИГОРЬЕВА.

Сылне пайрем

«Самырык тукум» республикысе конкурсышко Кузнеч тўн школышто тунемше-влакат ушненыт. «Театр» тагасыште Василий Юксернын «Канай да молат» легендыж почеш шындыме сценкым модын ончыктенит. Нылымше классыште тунемше Карина Иванова рольым эн сайын модмыж дене ойыртемаптын да диплом дене палемдалтын. Изи артист-влакым шочмо марий йылме деке кумыландаш, нунын усталыкыштым вияндаш «Театр» кружокым вуйлатыше Л.Н.Веденькина полша.

Регина ПЕТУХОВА.

У Торъял район.

Айдеме узмеш тўшка пашаште.

Г.ОЯР.

Чылам ончылтеныт

Советский район Ёрша школын тунемшыже-влак яра жапыштым пайдалын эртарат: теннис дене модыт. Нуным физкультурым туныктышо В.Н.Бусыгин кумыланда. Йо-ча-шамыч мастарлыкштым таҥасымашлаште тергат. Районысо турнирыште сай лектышым ончыктеныт. Ангелина Мочалова ден Даша Олюнина шке таҥашышт-влак коклаште икымше лийыныт. Настя Чемякова ден Яна Репина – кокымшо. 13-17 ияш-влак коклаште Катя Чемоданова ден Софья Чемякова чылам ончыктеныт. Миша Петров кокымшо верым налын.

Р.Г.АНТРОПОВА.

Писе да чулым

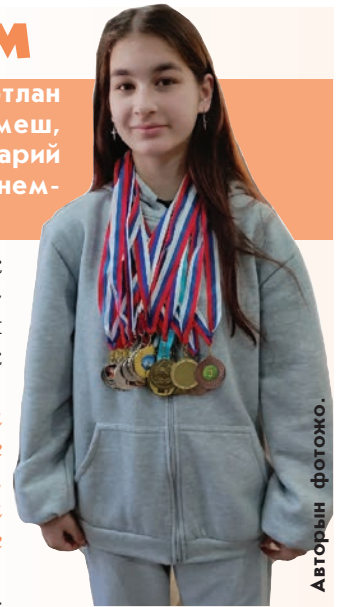
«Кажне кечын ик-кок шагатым спортлан ойырет гын, тазалыкет пенгыдемеш, чолга, лүддымө, виан лият», – ойла Марий Турек школын 9-ше классыштыже тунемше Надя Иштуганова (снимкыште).

Тудо спортлан изинек шүман. Ачаж ден Сергей изажын кажне эрдене куржталмыштым ужын, пырляшке ушнаш тўналын. Тыге икмынар жап гыч ик сенымаш почеш весе ешаралтын.

– *Кокымшо классыште тунеммем годым куштылго атлетике дене таҥасымашке икымше гана миенам. Сеҥыше радмыш логалынам: шўжем лектын вочшашла кырен, чурий кече гай шыргыжын*, – ойла Надя.

Кызыт чолга спортсменкын ятыр грамот ден дипломжо, медальже-влак погыненыт. Надя сенымашыш шумылан ачажлан, Валерий Алексеевичлан, таушта. Тудо Марий Турек школышто физкультур урокым вўден. Чолга ўдыр школысо волейбол командыште модаш жапым утларак ойыра. Районышто, республикыште эртаралтше таҥасымашлаште вийыштым тергат, сенымашке шуыт.

Е.ИВАНОВА.

Авторын фотожо.

Таза еш

Ешыштына спорт дене чыланат пенгыде кылым кучена. Ачам волейболла талын модеш. Авам куржталаш, ече дене кошташ кумылан. Степан изам, Александра акам да мый писын куржталына. Еш дене тўрлө таҥасымашке ушнена да сенышыш лектына. Мый эше ияш йоратем, художественный гимнастике дене кылым кучем. Таза илыш-йўлам кучышо ешем дене кутешнем.

Марина СТЕПАНОВА.

Волжский, Упшер.

Поро шарнымаш

Спорт туризмлан шўман улам. Вий-куатемым ешараш физкультурым туныктышо Л.Н.Семенова полша. Спорт туризм дене Марий Элын первенствыштыже команде дене таҥасенна. Командыште ныл ўдыр лийын: Тат-Китне школ гыч Иллари́я Ахмадулина ден Азалия Сабитова, Арбор школ

гыч мый да Эрвина Михайлова (снимкыште). Латик команде коклаште ече дистанцийыште кокымшо верым сеҥен налынна. Тиде таҥасымаш поро шарнымашым коден. Мый тушто йолташ ўдырым вашлийынам.

Ульяна ФЁДОРОВА.
Марий Турек,
Арбор.

Фотом школ архив гыч налме.

7 апрель – Тазалыкын тўнямбал кечыже.

Тидлан пўлеклапше Таза илыш-йўла дене палдарыме арня Российыште 9 апрель марте шуйна. Кужу ўмыран лияш манын, шкем кузе эскерыман?

- ✓ Тазалыклан энгекем кондышо кочкышым ида коч. Пеленда мўнгыштө ямдылыме сийым налза. Фруктым, пакчасаскам шуқырак кочса.
- ✓ Малаш вочмо, кынелме, кочмо жапдам эскерыза.
- ✓ Яндар южышто лияш тыршыза. Йолын коштса. Тидлан кечеш кумло минут деч шагал огыл жапым ойырыза. Спорт дене кылым кучеда гын, эшеат сай.
- ✓ Ида тургыжлане. Стресс черым виангдаш полша.
- ✓ Арулыкым эскерыза. Кидым чўчкыдынак шовын дене мушса.

Тувыртыш пайрем

Марий калык курым-курумла дене вольыкым ашна. Ушкел марий ешын тўг эгертышыжлан шотлалгеш. Тудо ешым шўрдорык дене сийла. Теле мучаште презым вучаш тўгалыт. Ушкел лиймеке, марий калык Тувыртыш пайремым эрара. Тиде йўлан ойыртемыжым самырык тўкым палышаш.

Башкортостан Республик Мишкан район Ленинский ял гыч чолга марий ўдыр Карина Гильманова школышто тунеммыж годым, Караидель район Ашкыч ялыште илыше коваж деч йодыштын, изирак шымлыме пашам возен.

– *Ушкалаш презе жап деч ончыч шочын кертеш гын, ўшкыжаш кум кечылан варарак лийын сеня. Ожно презым пўртыш пуртеныт улмаш. Тыгодым кутырен огытыл, презе ломыжаш тўналеш манын шоненыт. Коңга гай кугу лийже манын, тушко тўкенят,* – оила Карина.

Ушкел лиймеке, икымше лўштышым тувыртышлан кодат. Кишшўр нугыдо да нарынчалге лиеш. Тудым кум кече погымеке лугат, шинчалым пыштат. Тыгак муным ешараш лиеш. Вара шокшо конгаш шындат. Южо енже шўрыш оксам пышта. Тувыртышым кочмо годым эскерат: окса ўдырамашлан логалеш гын, вес ийлан ушкалаш презе шочеш; пўртенлан гын, ўшкыжашым вучыман. Иктаж кум кече гыч шўр ошалга. Ушкалаш шочеш гын, индеш лўштыш гыч шўрым кочкаш лиеш, ўшкыжаш шочеш –

шым лўштыш гыч, маныт.

Тувыртыш ямде лиймеке, еш дене ўстел йыр чумыргат, родо, пошкудо-влакым ўжыт.

– *Караидель велне Оварчык пайрем маныт. Ковам пайремлан мелнам кўжитеш, пурам шолта, комбо шўрым да моло тўрлў марий кочкышым ямдыла. Тудын мутшо почеш, тувыртыш оварген кўжш.*

Ойўрў

Фотом еш архив гыч налме.

Кочмо годым оварчык кўмыжым ик вер гыч вес верыш кусаркалаш ойўрў – ушкел лўштымў годым чумедылаш тўгалеш. Тувыртышым кочмо деч вара вўдым але чайым йўаш ок лий – шўр вишкыде лиеш. Оварчыкым кўзў дене пўчкат гын, ушкалын чызыже шелеш.

Презе тиде кочкыш семынак оварен кушшо, ушкалат сайын кочшо, озажым куандарыже, маныныт, – оила Карина.

Ешыште эн кугу ийготан ен эн ончыч Юмылан пелешта. Вара, презе пенгыде, таза лийже манын, тувыртышым киндыш пыштен, эн ончыч тудлан пукшат. Ушкалым шере кинде дене сийлат. Тунам ушкел кычал-

тыл огеш кошт, кўтў гыч темше пўртылеш манын ўшанат. Сайын кочшо манын, тувыртышан кўмыж йымаке шудым але пырчым пыштат. Уна-влаклан шер теммеш кочкаш кўштат. Нуно, тувыртышыш оксам пыштен,

тыланымашым ойлат: «Ушкалда пашаш гай шўран, лавыра гай ўян лийже. Вольыкынже черлане. Озаже нуным ашнаш, шудым ямдылаш таза лийже». Уна-влак, ушкел шуко шўрым пубыжо манын, тувыртышым кочмо годым тувырын кўшыл полдышыжым мучыштарат. Илыш поян лийже манын, совлам комдык пыштат.

Пўрт Кугыза ден Пўрт Кувалан, вольыкым ашныше Юмылан тауштен, тувыртышым тулыш кудалтат. Вольыкым ончаш полшымылан Вўта Кува ден Вўта Кугызаланат тауштат. Тыгай йўлам Башкортостан Республикыште веле огыл, Марий Элын кажне гаяк районыштыжо шуктат. Теве Морко район Кугорнўмбал ял гыч шуко шочшан Дмитриевмыт еш (**снимкыште**) тиде пайремым ий еда чон вургыжын вуча.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Туара

Кўлыт: 200 грамм торык, 20 грамм ўмбал, ик муно, шинчал, кок кугу совла манный шўраш.

Торыкым сайын туржына. Тушко ўмбалым, манный шўрашым пыштена да варена. Кече гай тыртышым ыштен, муным йыгена. Вара конгаш шындена.

Марий кочкыш

Ныл йолан йолташна

лишемаш лүдыт. Имне дене «йолташ» лияш манын, мом ышташ кўлмө нерген ончылгоч умылтарена. Сакырым, олмам пуат, ниялтат. Уто йўж-йўаным огыт лук, огыт куржстал. Эн ончыч имньым шөрмычкыл дене вүден коштыктат. Тунем шумеке кушкыжыт, – оила Вера Леонидовна.

Жокей шлемым, рединготым (пиджак), ридингым (кўкшө таганан йолчиём), ош бриджым, парняшан пижым чийышаш. Тыгай вургем дене тагасымашлашке ушнат. Выездеке, конкур (түрлө чарак, кўкшыт) дене вийыштым тергат. Тагасымашлан имньымат моткоч ямдылат. Мутлан, тракенский урлык түрлө чарак гоч төрштылеш, чистокровный верховой писын кудалеш.

Медведево ипподромышто ямдылалтше ик эн тале ончыкылык жокей-влак кокла гыч Яна Медведевам, Яна Спиридоновам, Яна Яроцкаям палемдаш лиеш. Нуно Гранд Юпитер, Юлани Фэлон имньышт дене ятыр тагасымаште сенгышыш лектыныт.

– Имне дене кылым муеке, йдыр-рвезе-влак нунын дене курымешлан

Ончыкылык жокейым куштат

Кө тыгай жокей! Тиде имньым кушкыжын кудалыштше, Кудын дене тагасымашке ушнышо ег. Медведево ипподромышто ончыкылык жокей-шамычым (снимкыште) изинек ямдылат. Тидын нерген директор, Марий Эл Республикысе жокей клубын председательже В.Л.Шабалина дене мутланышна.

– Имне – кугу волькык. Йо-ча-влак тудын деке иканаште

Фотом ипподромын архивше гыч налме.

Имньым кычкыме үзгар-влак.

Сорлык – удила.
Өртнёр – седло.
Шөрмыч – узда.
Омыта – хомут.
Сапкандыра – вожжи.
Сўскыл – гужи.

йолташ лийыт. Арулыкым эскераш тунемымт. Пашаче, чытыше, лүддымө, писе улмышт дене ойыртемалташ, капыштым төр кучаш тўналыт. Имньым кычкен кудалыштмаш тупрўдылан кугу пайдам ышта, – оила Вера Леонидовна.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Муся

Мемнан Муся лўман пырысна уло. Тудо шем түсан, а йолжо ошо, пуйто ош носким чиен. Муся малаш да модаш эн чот йората. Малымверже – пўкен. Тудын йоратыме кочкышыжо – шорден кол. Мусян сылне түсшө да койышыжо мыланем моткоч келшат.

Максим СТЕПАНОВ.
Морко, Унчо.

Суртым оролат

А те паледа, мыйын пиём могай урлык? Фотош ончалза – вигак умыледа. Чын, лайка урлык. Иктыжым Бой, весыжым Ной манын лўмденна. Бойжо шемалге, Нойжо ошалге түсан. Кечывалым йолыштымаште шогат, а школ гыч толамат, мучыштарен колтем. Ну чот куанат вет: төрштылыт, кок век виан кудалыштыт. Йўдлан адак йолыште-на: тыге нуно суртнам оролат.

Морко, Арын.

Палаш огай

Ош түсан пырыс суртыш пиалым конда, маныт. Корныш тарванымеке, тыгай пырысым вашлият гын, чыла сай лиеш. Неле йодышышто чын вашмутым муаш шонет гын, ош пырысым ниял-тыман.

Мирослав СЕМЁНОВ.

Пырысиге

Мыйын уло пырысиге, Тудым пешак йоратем. Окна воктенак шинча, Школ гыч пёртылмем вуча.

Шөрым кўмыжыш пыштем, Вуй гыч эркин ниялтем. Веселан ме илена, Книгамат рўж лудына.

Ой, изиэм, моторем, Тыйым пешак пагалем, Клатыште шыпак шинча, Лукышто колям кўта.

Лилия ВАСИЛЬЕВА.
Морко, Нурўмбал.

Синквейн

Рекс
Шеме, осал.
Опта, лўдыкта, модеш.
Мемнан суртнам оролжо.
Пий.
Никита ХАЛТУРИН.
Советский, Ёрша.

Артистыш савырненна

Ме, 1-6-шо класслаште тунемше-влак (снимкыште), К. Д. Ушинскийын «Дети в роце» ойлымашыж почеш сценкым моддын ончыктенна. Мемнам руш йылмым да литературым тунуктышо А.В.Иванова изи артистыш савырен.

Костя ШЕХУРДИНЫН сүретше. Шернур, Кукнур.

«А» гыч «Я» марте

Юзо шошо

А Березникиште вудшор годым Дубинкисе ечыгорно жапысе зиян историй – йомак. Корныжо луман, могай неле. О-о-о! Орын, пүртүс рын сөралештеш. Теле, угычын үедена: «Чеверын!» Шошо ындыжым эшеат юзо, яндар...

«Русская словесность» кружокын енге-влак. Волжский, Сотнур.

Морко, Кожлаер.

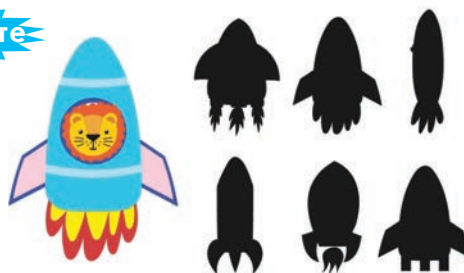
Даша БОЧКАРЁВА.

Йолагай голубцы

Изи озавате

Кўлыт: 400 грамм фарш, 1 муно, 200 грамм ковышта, 1 кешыр, 1 шоган, 100 грамм рис.

Рисым шолташ, ковыштам шокшо вуд дене чывылташ, кешырым, шоганым да фаршым жаритлаш да, чыла пырля варен, котлет форманым ышташ.

Чын ўмылым кычалза.

12 апрель – Космонавтыкын кечыже.

Палаш онай

★ Мланде гыч Кече марте 149,5 миллион утла километр. Тулийол (луч света) тиде кужытым 500 секундшто эрта. Поезд чарналтыш деч посна ик шагатыште 100 километрым кудалеш гын, Кечыш 172 ий гыч веле миен шуэш ыле. ★

Лабиринтым эртыза.

АПРЕЛЬ		М.Шкетан лўмеш Марий кугыжаныш драме театр	
7	18:00	КГ ТУЛАР ден ТУЛАЧЕ/Сват и сваха Музыкальный комедий	Н. Арбаев 2 ш. 10 к.
8	14:00	ШМ МЫЙ КУЧЕМ ЭШЕ ПОЧШО ГЫЧ ИЛЫШЫМ Качерт	◆
9	16:00	РШ САЛИКА 85 ий сценыште Музыкальный комедий	С. Николаев 2 ш. 10 к.
19	18:00	ВР ЙОРАТЫМАШЫН АКШЕ /Цена любви Драма	В. Пектеев 2 ш.
20	18:00	ИЗ МҮНДЫР ЯЛЫШ ТОЛЫН КАЧЕ Комедий	В. Юлховский /Хутор, престиж и котик 1 ш. 50 к.
22	16:00	СБ СПАСТИ КАМЕР-ЮНКЕРА ПУШКИНА История несостоявшегося павлово На русский язык	Цыганов 1 ч. 45 м.
26	18:00	ВР ЮМЫНҮДЫР/Дочь Бога Мюзикл	Н. Пушкина, С. Яндурков ◆
27	18:00	ИЗ ЮМЫНҮДЫР/Дочь Бога Мюзикл 104 ше театр тургымым латырымаш	Н. Пушкина, С. Яндурков ◆

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamedelii>
 E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
 (документ кагазлан),
 yamde_lii@mail.ru
 (автор-влаклан)
 Сайтын адресше: yamedelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикысе
культура, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

 Газетым редакцийште
погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийышытже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № Ту52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

0+ Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

 Авторын да редакцийын шонымашышт түрлб лийын кертыт. Серыш-влак монтеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.
 Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пёрт. Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

КОНКУРС

Түрлө түсан шошо

Юлианна ИВАНОВА.
Звенигово, Кужмарий.

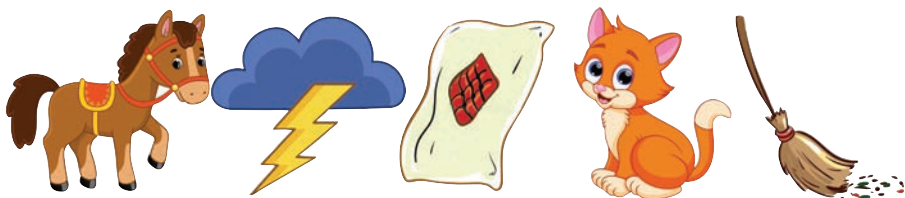
Милена КУТУЗОВА.
Йошкар-Ола.

Роман ВЯЗОВ.
Параньга, Кугу Пумарий.

Янлык-влакын лўмыштым муза.

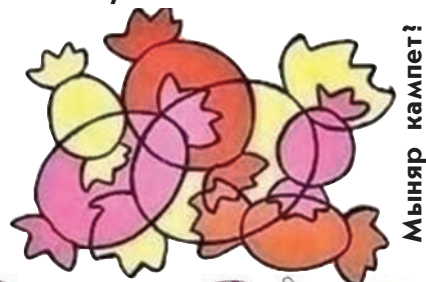
О	П	И	Р	Е	М	Ш
Ш	М	Е	Р	А	Н	О
О	М	А	С	К	А	Н
Р	Е	М	Ы	Ж	Т	Ш
Д	О	П	Ў	Ч	Ө	О
О	П	Р	Ы	В	Ы	Ж

Ангелина МОЧАЛОВА.
Советский, Ёрша.

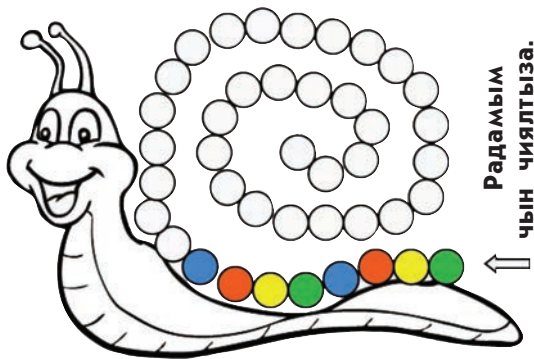
Сўретыште ончыктымo шомак-влакын кокымшо букваш-тым налына гын, могай мут лектеш?

Йолем уке – коштам,
йылмем уке – ойлем:
Кунам кочкаш, малаш да
пашам тўналаш.
Тушто.

Мыяр кампет?

Вич ака-шўжар мом-гынат ышта: Катя семўзгар дене шокта, Маша вургемым мушке-да, Ольга шахмат дене модеш, Алиса когылым кўэштеш. Наташа мом ышта?

Радамым чын чиялтыза.

Сўрет радамым чын шындылза. Рвезын лўмжў кузе!

– Ачай, таче мый Марья Ивановна йодышыжлан кидемым эн ончыч нўлтальым, – куанен оила Мичу.
– Молодец! А мом тудо йодо?
– Задачылан кў вашмутым муын кертын огыл, – вуйжым сакален шинче рвезе.

Слон-влак мужыран улыт. Иктыжын веле йолташыже уке. Кушто тудо?

Интернетысе сўрет-влакым кучылтмо.